

فهرست

شماره صفحه

فهرست مطالب

۹	پیشگفتار
۱۳	مقدمه
۲۹	تمهید
۴۵	بخش اول: آذربایجان
۴۷	بهره اول: آذربایجان از ۱۲۸۵ تا ۱۳۳۷
۶۲	بهره دوم: اسامی واحدهای تقسیمات کشوری آذربایجان از کوچکترین جزء تا بزرگترین در طی سالهای مختلف
۱۱۹	بخش دوم: آذربایجان شرقی
۱۲۱	بهره اول: آذربایجان شرقی از ۱۳۳۷ تا ۱۳۸۵
۱۵۲	بهره دوم: اسامی واحدهای تقسیمات کشوری آذربایجان شرقی از کوچکترین جزء تا بزرگترین در طی سالهای مختلف
۲۳۹	بخش سوم: آذربایجان غربی
۲۴۱	بهره اول: آذربایجان غربی از ۱۳۳۷ تا ۱۳۸۵
۲۶۲	بهره دوم: اسامی واحدهای تقسیمات کشوری آذربایجان غربی از کوچکترین جزء تا بزرگترین در طی سالهای مختلف
۳۰۵	بخش چهارم: اردبیل
۳۰۷	بهره اول: اردبیل از سال ۱۳۷۲ تا ۱۳۸۵
۳۱۴	بهره دوم: اسامی واحدهای تقسیمات کشوری اردبیل از کوچکترین جزء تا بزرگترین در طی سالهای مختلف
۳۲۵	بخش پنجم: اصفهان
۳۲۷	بهره اول: اصفهان از ۱۲۸۵ تا ۱۳۸۵
۳۶۲	بهره دوم: اسامی واحدهای تقسیمات کشوری اصفهان از کوچکترین جزء تا بزرگترین در طی سالهای مختلف

فهرست موضوعی بندهای جلد اول

موضوع بند	بهره	بخش
بند اول: ایالت آذربایجان از ۱۲۸۵ تا سال ۱۳۱۱ بند دوم: تفکیک ایالت آذربایجان به دو ایالت شرقی و غربی بند سوم: تبدیل دو ایالت شرقی و غربی آذربایجان به استان شمال غرب بند چهارم: ابهام در تفکیک دوباره استان شمال غرب: (قانون دی ماه ۱۳۱۶) بند پنجم: ایجاد استان آذربایجان بند ششم: ایجاد دو استان آذربایجان شرقی و آذربایجان غربی بند هفتم: آذربایجان از ۱۲۸۵ تا ۱۳۳۷ در یک نگاه	اول	اول «آذربایجان»
بند اول: اسامی بلوکات و قراء ایالت غربی آذربایجان در ۱۳۱۴ بند دوم: اسامی واحدهای تقسیمات کشوری آذربایجان در ۱۳۳۰ بند سوم: اسامی واحدهای تقسیمات کشوری آذربایجان در ۱۳۳۵	دوم	
بند اول: آذربایجان شرقی از ۱۳۳۷ تا ۱۳۶۲ بند دوم: آذربایجان شرقی از ۱۳۶۲ تا ایجاد استان اردبیل (۱۳۷۲) بند سوم: آذربایجان شرقی از تأسیس استان اردبیل تا ۱۳۸۵ بند چهارم: آذربایجان شرقی در یک نگاه	اول	
بند اول: اسامی واحدهای تقسیمات کشوری آذربایجان شرقی در ۱۳۴۵ بند دوم: اسامی واحدهای تقسیمات کشوری آذربایجان شرقی در ۱۳۵۵ بند سوم: اسامی واحدهای تقسیمات کشوری آذربایجان شرقی در ۱۳۶۵ بند چهارم: ایجاد یکصد و هشتاد و دو دهستان در ۱۳۶۶ بند پنجم: ایجاد هفت دهستان در تاریخ ۱۳۶۹/۴/۲ بند ششم: ایجاد چهار دهستان در ۱۳۷۲ بند هفتم: ایجاد دو دهستان در شهرستان کلیبر در تاریخ ۱۳۷۹/۲/۱۲ بند هشتم: ایجاد دهستان خانمیر در بخش مرکزی شهرستان آذرشهر در تاریخ ۱۳۸۲/۱/۱۰	دوم	دوم «آذربایجان شرقی»
بند اول: آذربایجان غربی از ۱۳۳۷ تا ۱۳۶۲ بند دوم: آذربایجان غربی از ۱۳۶۲ تا ۱۳۸۵ بند سوم: آذربایجان غربی در یک نگاه	اول	
بند اول: اسامی واحدهای تقسیمات کشوری آذربایجان غربی در ۱۳۴۵ بند دوم: اسامی واحدهای تقسیمات کشوری آذربایجان غربی در ۱۳۶۵ بند سوم: ایجاد نود و شش دهستان در ۱۳۶۶ بند چهارم: ایجاد دو دهستان در ۱۳۶۹ بند پنجم: ایجاد چهار دهستان در تاریخ ۱۳۷۰/۱۰/۱۴ بند ششم: ایجاد دو دهستان در شهرستان نقده در تاریخ ۱۳۷۵/۱۰/۱۵	دوم	سوم «آذربایجان غربی»

بخش	بهره	موضوع بند
چهارم «اردبیل»	اول	بند اول: ساختار تقسیمات کشوری استان اردبیل هنگام تأسیس (۱۳۷۲) بند دوم: استان اردبیل از تأسیس تا ۱۳۸۵ بند سوم: اردبیل در یک نگاه
	دوم	بند اول: اسامی واحدهای تقسیمات کشوری اردبیل در ۱۳۷۵ بند دوم: ایجاد دو دهستان در تاریخ ۱۳۸۰/۷/۸
پنجم «اصفهان»	اول	بند اول: اصفهان از سال ۱۲۸۰ تا ۱۳۱۶ بند دوم: اصفهان از قانون تقسیمات کشوری ۱۳۱۶ تا ایجاد فرمانداری کل یزد در ۱۳۴۸ بند سوم: اصفهان از ۱۳۴۸ تا ۱۳۶۲ بند چهارم: اصفهان از ۱۳۶۲ تا ۱۳۸۵ بند پنجم: اصفهان در یک نگاه
	دوم	بند اول: اسامی بلوکات و قراء اصفهان در ۱۳۰۷ بند دوم: اسامی قراء و دهستان‌های اصفهان در ۱۳۱۸ بند سوم: اسامی قراء دهستان لنجان در شهرستان اصفهان ۱۳۲۴ بند چهارم: اسامی واحدهای تقسیمات کشوری اصفهان در ۱۳۳۰ بند پنجم: اسامی واحدهای تقسیمات کشوری اصفهان در ۱۳۳۵ بند ششم: اسامی واحدهای تقسیمات کشوری اصفهان در ۱۳۴۵ بند هفتم: اسامی واحدهای تقسیمات کشوری اصفهان در ۱۳۵۵ بند هشتم: اسامی آبادی‌های سه بخش فلاورجان، مبارکه و مرکزی در شهرستان لنجان در تاریخ ۱۳۵۶/۱۰/۵ بند نهم: اسامی واحدهای تقسیمات کشوری اصفهان در ۱۳۶۵ بند دهم: ایجاد یکصد و سه دهستان در شهرستان‌های اصفهان در ۱۳۶۶ بند یازدهم: ایجاد چهار دهستان در تاریخ ۱۳۷۰/۱۰/۱۴ بند دوازدهم: ایجاد دهستان کویر در بخش مرکزی شهرستان کاشان در تاریخ ۱۳۷۵/۷/۱ بند سیزدهم: ایجاد دهستان نورآباد در شهرستان مبارکه در تاریخ ۱۳۷۸/۲/۲۱ بند چهاردهم: ایجاد دهستان برخوار مرکزی در شهرستان اصفهان در تاریخ ۱۳۷۹/۱/۲۲ بند پانزدهم: ایجاد دهستان گلاب در شهرستان کاشان در تاریخ ۱۳۸۰/۵/۱۳ بند شانزدهم: ایجاد دهستان دره‌شور در شهرستان شهرضا در تاریخ ۱۳۸۲/۵/۲۲

فهرست نمودارها، نقشه‌ها و جدول‌های جلد اول

شماره و عنوان نمودار	شماره و عنوان نقشه	شماره و عنوان نمودار
آذربایجان	۱- موقعیت ایالت آذربایجان نسبت به سایر مناطق کشور	۱- استان سوم و چهارم، ۱۳۱۶
	۲- نقشه سیاسی آذربایجان، جغرافیای مفصل ایران، ۱۳۱۱	۲- استان سوم و چهارم، ۱۳۲۵
	۳- تأسیس واحدهای تقسیمات کشوری آذربایجان از ۱۲۸۵ تا ۱۳۳۷	۳- استان سوم و چهارم، ۱۳۳۰
	۴- تغییر نام واحدهای تقسیمات کشوری آذربایجان از ۱۲۸۵ تا ۱۳۳۷	۴- استان آذربایجان، ۱۳۳۷
	۵- انتزاع و الحاق واحدهای تقسیمات کشوری آذربایجان از ۱۲۸۵ تا ۱۳۳۷	۵- آذربایجان شرقی، ۱۳۳۷
آذربایجان شرقی	۶- جغرافیای ایران، جلد سوم و چهارم، ۱۳۳۰	۶- آذربایجان شرقی، ۱۳۴۵
	۷- شهرستان‌های اردبیل، خیاو، سراب، میانه، هروآباد، فرهنگ	۷- آذربایجان شرقی، ۱۳۵۵
	۸- شهرستان‌های مهاباد، مراغه، فرهنگ جغرافیایی ایران، جلد سوم و چهارم، ۱۳۳۰	۸- آذربایجان شرقی، ۱۳۶۵
	۹- آذربایجان، سرشماری عمومی، ۱۳۳۵	۹- آذربایجان شرقی، ۱۳۶۹
	۱۰- موقعیت استان آذربایجان شرقی نسبت به سایر مناطق کشور	۱۰- آذربایجان شرقی، ۱۳۷۲
آذربایجان غربی	۱۱- آذربایجان شرقی، سرشماری عمومی، ۱۳۴۵	۱۱- آذربایجان شرقی، ۱۳۷۵
	۱۲- آذربایجان شرقی، سرشماری عمومی، ۱۳۵۵	۱۲- آذربایجان شرقی، ۱۳۸۵
	۱۳- آذربایجان شرقی، سرشماری عمومی، ۱۳۶۵	۱۳- آذربایجان غربی، ۱۳۳۷
	۱۴- آذربایجان شرقی، سرشماری عمومی، ۱۳۷۵	۱۴- آذربایجان غربی، ۱۳۴۵
	۱۵- موقعیت استان آذربایجان غربی نسبت به سایر مناطق کشور	۱۵- آذربایجان غربی، ۱۳۵۵
اردبیل	۱۶- آذربایجان غربی، سرشماری عمومی، ۱۳۴۵	۱۶- آذربایجان غربی، ۱۳۶۵
	۱۷- آذربایجان غربی، سرشماری عمومی، ۱۳۶۵	۱۷- آذربایجان غربی، ۱۳۶۹
	۱۸- آذربایجان غربی، سرشماری عمومی، ۱۳۷۵	۱۸- آذربایجان غربی، ۱۳۷۵
	۱۹- موقعیت استان اردبیل نسبت به سایر مناطق کشور	۱۹- آذربایجان غربی، ۱۳۸۵
	۲۰- اردبیل، سرشماری عمومی، ۱۳۷۵	۲۰- اردبیل، ۱۳۷۲
اصفهان	۲۱- موقعیت استان اصفهان نسبت به سایر مناطق کشور	۲۱- اردبیل، ۱۳۷۵
	۲۲- نقشه سیاسی اصفهان، جغرافیای مفصل ایران، ۱۳۱۱	۲۲- اردبیل، ۱۳۸۵
	۲۳- نقشه سیاسی استان دهم (اصفهان)، جغرافیای نظامی ایران، اصفهان و بختیاری، ۱۳۲۵	۲۳- استان دهم، ۱۳۱۶
	۲۴- شهرستان اصفهان، فرهنگ جغرافیایی ایران، جلد دهم، ۱۳۳۲	۲۴- استان دهم، ۱۳۳۰
	۲۵- شهرستان شهرضا، فرهنگ جغرافیایی ایران، جلد دهم، ۱۳۳۲	۲۵- اصفهان، ۱۳۴۵
اصفهان	۲۶- شهرستان‌های شهرکرد و فریدن، فرهنگ جغرافیایی ایران، جلد دهم، ۱۳۳۲	۲۶- اصفهان، ۱۳۵۵
	۲۷- شهرستان‌های اردستان و نائین، فرهنگ جغرافیایی ایران، جلد دهم، ۱۳۳۲	۲۷- اصفهان، ۱۳۶۵
	۲۸- استان دهم (اصفهان)، فرهنگ جغرافیایی ایران، جلد دهم، ۱۳۳۲	۲۸- اصفهان، ۱۳۶۹
	۲۹- اصفهان، سرشماری عمومی، ۱۳۳۵	۲۹- اصفهان، ۱۳۷۵
	۳۰- اصفهان، سرشماری عمومی، ۱۳۴۵	۳۰- اصفهان، ۱۳۸۵
اصفهان	۳۱- اصفهان، سرشماری عمومی، ۱۳۵۵	
	۳۲- اصفهان، سرشماری عمومی، ۱۳۶۵	
	۳۳- اصفهان، سرشماری عمومی، ۱۳۷۵	
	۳۴- تغییر نام روستاهای شهرستان فریدونشهر در ۱۳۶۱	
	۳۵- دهستان‌های ایجاد شده به تفکیک شهرستان در ۱۳۶۶	
اصفهان	۳۶- تغییر نام روستاهای استان اصفهان در سال ۱۳۶۶	
	۳۷- تأسیس واحدهای تقسیمات کشوری اصفهان از ۱۲۸۵ تا ۱۳۸۵	
	۳۸- تغییر نام واحدهای تقسیمات کشوری اصفهان از ۱۲۸۵ تا ۱۳۸۵	
	۳۹- انتزاع و الحاق واحدهای تقسیمات کشوری اصفهان از ۱۲۸۵ تا ۱۳۸۵	
	۳۰- تبدیل و تجمیع واحدهای تقسیمات کشوری اصفهان از ۱۲۸۵ تا ۱۳۸۵	

پیشگفتار

باسمه تعالی

تحولات اجتماعی و اقتصادی دهک جامعه بر پایه مطالعه مسائل زیربنایی از جمله آمایش سرزمین است و این آمایش بدون شناخت شهرها، ایالات و نواحی گوناگون مقدور نخواهد بود. از دیرباز برای اداره سرزمین پهناوری چون ایران با گستردگی و تنوع اقلیمی و فرهنگی و پیشینه تمدنی چند هزار ساله، شناخت اقامتگاهها و کانونهای اجتماعی و تقسیم بندی نواحی به شیوه های مختلف مورد توجه بوده و هر چه روابط اجتماعی بیشتر و پیچیده تر و جوامع روستایی و شهری متحول تر شده اند، نیاز به مطالعه مسائل سیاسی، اقتصادی و اجتماعی و چگونگی روابط انسانی، در جوامع کوچک و بزرگ بیشتر شده است. بدون شک شناخت شهرها، بخشها و روستاهای کشور و همچنین تقسیمات درونی آنها (تقسیمات کشوری) مقدمه واجب و پیش نیاز این مطالعات و برنامه ریزی و مدیریت آگاهانه در کشور بوده و هست.

بدین سبب طرح پژوهشی «سازمان های اداری و تقسیمات کشوری» در بنسید ایران شناسی توسط جناب آقای دکتر حسن حبیبی رئیس محترم بنسید، طراحی و زیر نظر ایشان به اجرا درآمد.

دامنه موضوع طرح مورد نظر، در از نامی تاریخ ایران از پیش از اسلام تا کنون را در بر می گرفت. برای بررسی دقیق تر طرح، لازم بود تا دوره های صدیادویست ساله، مورد بررسی قرار گیرد. از همین رو، اولین مجموعه از این طرح، به تقسیمات کشوری در یکصد سال اخیر (از ۱۲۸۵ تا ۱۳۸۵ هـ ش) پرداخته است؛ برهه ای که در آن سه قانون مهم در این حوزه یعنی قوانین سال های ۱۲۸۶، ۱۳۱۶ و ۱۳۶۲ هـ ش تحولات جدیدی را در تقسیمات کشوری ایران به وجود آورده است.

این مجموعه عناوین و سرفصل های متعددی دارد و اطلاعات گردآوری شده توسط گروه پژوهشی «سازمان های اداری و تقسیمات کشوری» بنیاد ایران شناسی را به صورت بانک اطلاعاتی، کتاب و لوح فشرده عرضه خواهد کرد.

برای شکل گیری این اثر با در نظر گرفتن ریشه های تاریخی، اجتماعی، سیاسی، جغرافیایی، ادبی و بین رشته ای بودن آن از مطالعات و تخصص محققان گوناگون استفاده شد. همچنین با توجه به فراوانی داده ها، اسناد و مدارک دقت و کاوش بسیار در تنظیم و تدوین چنین مجموعه ای به کار رفت.

ضرورت انجام این قبیل پژوهش‌ها در بخش مقدمه کتاب آمده است. چنانچه ملاحظه می‌شود محصول این مطالعات تمام اقشار جامعه از ساکنان روستاها و شهرها و... تا مسؤلان سطوح عالی کشور را بکسره مندمی سازد.

آنچه در این اثر پیش روی خوانندگان قرار دارد جلد اول از مجموعه اسناد و مدارک سازمان‌های اداری و تقسیمات کشوری ایران است که به پژوهندگان و علاقه‌مندان تقدیم می‌شود و مجلدات دیگر این مجموعه به یاری خداوند در فاصله زمانی کوتاهی منتشر خواهد شد.

در این جلد علاوه بر مقدمه و بخش تمهید، استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل و اصفهان مورد بررسی و مطالعه قرار گرفته است.

این کتاب به همت گروه پژوهشی «سازمان‌های اداری و تقسیمات کشوری» انجام شده که لازم است از تمامی دست‌اندرکاران و

همکاران این گروه سپاسگزاری شود. علاوه بر سرکار خانم فاطمه فریدی مجید که مسئولیت طرح را به عهده داشته‌اند، افراد مشروحه ذیل فعالیت‌های

کوناگونی را انجام داده‌اند: خانم سهیلا صفری (طراحی و گردآوری اطلاعات)، آقای حشمت‌الدین سلیمی (گردآوری، تنظیم و دسته‌بندی اطلاعات)،

خانم فاطمه دفری، خانم نجمه ملک پور و خانم لیلا علامیر (تنظیم اطلاعات)، خانم مونا طوسی (صفحه‌آرایی و نگارگری)، خانم پروین شمس،

خانم افسون وفادوست (همکاری در ویراستاری)، خانم زینب خیردوست (ورود اطلاعات و نمونه‌خوانی)،

خانم مریم جامعی (ترسیم نمودار)، خانم هاجر سمعی (ورود اطلاعات).

همچنین این پژوهش از مساعدت دستگاه‌ها و مراکز علمی و اجرایی زیربکسره مند شده است که در اینجا از همیاری یکایک آنان

قدردانی می‌شود: دفتر هیئت دولت، دفتر تقسیمات کشوری وزارت کشور، سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران و

شعب استانی بنیاد ایران‌شناسی به ویژه در این جلد شعب آذربایجان شرقی و آذربایجان غربی.

توفیق روزافزون الهی نصیب همگان باد.

سید حسن شکرستانی

معاون پژوهشی بنیاد ایران‌شناسی

اردیبهشت ۱۳۸۸